

Asia: VN/28640/2020-TEM-1

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

- **Yleinen palaute esitysluonnoksesta**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia, työttömyysturvalakia sekä työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia.

Lakien muutokset perustuvat työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain eduskuntakäsittelyyn. Käsittelyssä eduskunta hyväksyi kaksi lausumaa ja lukuisia muita pienempiä muutoksia hallituksen esitykseen. Kaksi lausumaa kohdistui:

- asiakkaan siirtämiseen kuntakokeilusta TE-toimistoon tai toiseen kuntakokeiluun perustellusta syystä
- Työttömyysturvatehtävien laajempaa siirtämistä TE-toimistoilta kokeilualueiden kunnille.

Kokeilussa siirretään eräitä valtion työ- ja elinkeinotoimistojen tehtäviä 1.3.2021-30.6.2021 väliseksi ajaksi kokeiluun valittujen kuntien tehtäväksi. Tarkoituksena on selvittää laissa tarkemmin määriteltyjen ja osittain vaikeasti työllistyvien asiakasryhmien osalta kuntien roolin vahvistamisen vaikutuksia avoimille työmarkkinoille työllistymiseen ja työllistymispolkujen pituuteen. Keskeistä kokeilussa on, että kunnat sovittavat yhteen eri toimialoilla tuottamia palveluita ja julkisia työvoimapalveluita asiakkaan palveluihin pääsemisen sujuvoittamiseksi.

JUKO ry toteaa, että kuntakokeilusta annetun lain eduskuntakäsittelyssä on laajasti kuultu alan asiantuntijoita. Työllisyys- ja tasa-arvovaliokunnan käsittelyssä on hyvin huomattu ne esitettyyn lakiin sisältyvät epäkohdat kuntakokeiluun siirtyvien asiakasryhmien palvelun sujumuuden osalta. Nyt esitettävät muutokset HE luonnoksessa parantavat asiakkaiden palvelua ja selkeyttävät Kuntakokeiluun osallistuvien kuntien ja TE-toimistojen välistä työjakoa siirtyvien asiakasryhmien osalta. Lakiluonnos parantaa samalla kuntien mahdollisuuksia löytää nopeammin työllistymispolkuja avoimille työmarkkinoille vaikeasti työllistyvien asiakasryhmien osalta.

1) Työttömyysturvatehtävien laajempi siirto

1. työttömyysturvatehtävien laajempi siirto

Työttömyysturvatehtävien laajemmassa siirrossa kyse on lähinnä vähän harkintaa tarvitsevien päätöksien siirtämisestä kuntien vastuulle kokonaan. JUKO ry katsoo, että tämä esitys on erittäin kannatettava, koska se poistaa turhaa byrokratiaa ja helpottaa työn sujumista. Mikäli lain korjausta ei tältä osin tehtäisi, merkitsisi se melko laaja työpanosta TE-toimistoissa, koska työvoimapolitiittiseen lausuntoon liittyvien taustojen selvittäminen ennen sen antoa veisi kohtuuttomasti aikaa TE-toimiston työntekijältä suhteessa siihen, että asian tausta on jo selvillä Kuntakokeilun työntekijällä. Työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen jäisi esityksen mukaan kuntaan, jossa on lausuntoon sisältyvä muukin valmistelu. Esitys on kokonaisuuden kannalta hyvä ja sillä vältetään lausuntoasiakirjojen edestakainen lähettely kuntien ja TE-toimistojen välillä. Näin ollen esitys siitä, että lausunnot annetaan suoraan kokeilusta kokeilun työntekijöiden toimesta, on oikea.

JUKO pitää hyvänä myös sitä, että henkilöstösiirtoja TE-toimistoista Kuntakokeiluihin ei työttömyysturvatehtävien laajemman siirron takia tehdä tässä vaiheessa kokeilun alkaessa ja että työttömyysturvatehtävien siirto tapahtuu vasta 1.9.2021 alkaen tietoteknisen valmistelun takia. Henkilöstöresurssitarve esitetään katsottavaksi ja tarkistettavaksi Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin käyttöönoton yhteydessä vuonna 2022. Tämä mahdollistaa laajemman resurssitarkastelun sekä Kuntakokeiluissa, että TE-toimistossa. Madollisen siirtotarpeen YT-neuvottelut TE-toimistoissa tulee käydä samassa yhteydessä riittävän ajoissa. Asiaan liittyy myös erillinen esitys työttömyysturvalausuntojen keskittämisestä, joka olisi hyvä käsitellä samassa yhteydessä.

2) Asiakkuuden siirtäminen kokeilun aikana

TE-toimisto siirtää laissa tarkoitetun asiakasryhmään kuuluvan henkilön sen kunnan asiakkaaksi, jossa henkilöllä on kotikunta. TE-toimisto voi jättää henkilön siirtämättä kokeilun alueen kunnan asiakkaaksi asiakkaan kielellisten oikeuksien turvaamiseksi, asiakkaan kannalta epätarkoituksenmukaisen asiakassuhteen välttämiseksi tai muusta perustellusta syystä.

JUKO ry toteaa, että esitys toteuttaa lain käsittelystä annetun eduskunnan lausuman, ja on Perustuslakivaliokunnan sekä työelämä- ja tasa-arvovaliokunta lausuman mukainen. Muutos ei lisää tai muuta oleellisesti siirtyvien asiakasryhmien määriä. Eikä sillä ole juurikaan vaikutusta kuntakokeiluiden välisiin asiakasryhmiin. Tällöin sillä ei ole työmääriä oleellisesti lisäävää vaikutusta,

eikä sitä kautta vaikutusta kuntakokeiluun siirtyviin henkilöstömääriin tai TE- toimiston henkilöstöön. Yksittäisen asiakkaan kannalta kyse on kuitenkin merkittävästä asiasta.

3) Muut muutokset

Kuntayhtymän virkamiehen käyttöoikeus työ- ja elinkeinotoimistojen asiakastietojärjestelmään

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 14 §:n 2 momenttia olisi muutettava siten, että se mahdollistaisi käyttöoikeuden myöntämisen myös kokeilun alueen kuntien perustaman, kokeilulaissa tarkoitetuista tehtävistä vastaavan kuntayhtymän palveluksessa olevalle virkamiehelle. Asiakastietojärjestelmä URA:n käyttöoikeus voitaisiin myöntää vastaavin edellytyksin kuin kunnan palveluksessa olevalle virkamiehelle

JUKO ry toteaa, että URA järjestelmän käyttöoikeuden laajentaminen kuntayhtymän palveluksessa oleville on hyvä asia. Vaikeasti työllistettävien asiakasryhmien ongelmaratkaisut ovat yhteistyötä TE-toimistoista kuntaan siirtyvien ja kunnan työntekijöiden välillä. URA järjestelmän käyttöoikeuden laajentaminen kaikille tähän yhteistyöhön osallistuville on kannatettavaa. Käyttöoikeuden laajentaminen suoraviivaistaa asiakkaan palveluprosessia. Samalla on kuitenkin huolehdittava henkilöstön riittävästä koulutuksesta URA järjestelmän käyttöön. Aiemmissa kokeiluissa pelkkä käyttöoikeuden antaminen ei johtanut URA järjestelmän käyttöön.

- **Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutosehdotuksista (2. lakiehdotus)**

Ei kommentoitavaa.

- **Kommentit työttömyysturvain muutosehdotuksesta (3. lakiehdotus)**

Ei kommentoitavaa.

- **Kommentit työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muutosehdotuksista (4. lakiehdotus)**

Monialaisen yhteispalvelun tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. TYP-lain mukaan työttömällä on monialaisen yhteispalvelun tarve, jos hänen työllistymisensä edistäminen edellyttää työ- ja elinkeinotoimiston, kunnan ja Kansaneläkelaitoksen järjestämisvastuulle kuuluvien edellä mainittujen palvelujen yhteensovittamista.

Monialaisessa palvelussa käytetään monialaisen yhteispalvelun asiakasrekisteriä, TYPPI-rekisteriä, jota ylläpitää KEHA-keskus. Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että TYPPI-rekisterin käyttöoikeus laajennettaisiin kuntayhtymän palveluksessa oleville, joka hoitaa TYP-laissa tarkoitettuja tehtäviä. Kuntayhtymät vastaavat useilla alueilla sosiaali- ja terveystyöpalvelujen järjestämisestä. Käyttöoikeuden saaminen ei myöskään edellyttäisi, että kunnan, kuntayhtymän tai Kansaneläkelaitoksen palveluksessa oleva olisi virkasuhteessa.

JUKO ry katsoo, ettei jo aiemmin toiminut yhteistyötä TE-palvelujen ja kuntayhtymän sosiaali- ja terveystyöpalvelujen välillä tule vaarantaa kuntakokeiluun liittyvien rekistereiden käytön estämisen kautta. Laissa lähdetään siitä, että URA järjestelmän käyttöoikeus myönnetään kunnan työntekijälle, joka osallistuu kuntakokeiluun vähintään 50 %:n työpanoksella. TYPPI-rekisteri on URA rekisterin alla, joten sen käytön osalta ei voida vaatia samaa prosenttiosuutta. Koska TYPPI – rekisterin käyttö on välttämätöntä yhteistyössä myös sosiaali-,terveys- ja kuntoutuspuolella ei sen esteenä saa olla työntekijän työsuhteen laatu, virka- tai työsuhde. Laajat työsuhteen muutokset virkasuhteeseen eivät määräaikaisessa kokeilussa ole asian vaikuttavuuden kannalta tarpeellisia.

Kojo Markku
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry